

Hər gün yalan danışın

FELYETON

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Uzun zamandır hamı gileylənir ki, bəs zəmanə korlanıbdir, adamlar yaman yalançı olubdur, heç kimə inanmaq olmur. Doğru buyurlar, cəmətimiz son dövrlərdə yeni azara mübtəla olubdur- yalançılıq azarına. Gecə-gündüz hamı bir-birini aldadır. Bazarda, məktəbdə, nəqliyyatda, idarədə, zavodda, televiziya, qəzetdə, lap elə parlamentdə...

Bazarda 1 kq əvəzinə sənə 800 qram meyvə çəkmə alverçidən inciməyə dəyməz, axı o yetim də ona-buna haqq verəndən sonra özünə 5-10 qəpik çörək pulu qalmalıdır. Ya da "yumurtanı təzə gətirmişəm, öz həyətimdəndir" deyən arxada inanıb evdə köhnə broyler yumurtasını yeyə bilməyəndə ona söyməli deyilsən ki? Adamin çöreyi yalandan çıxır.

Elçin Bayramlı

çıxaranda ki, sən xalqı niyə zəhərləyirdin, cavab verəcək ki, bəs mən neyleyim, 250 manat pensyanın 100 manatını kommunal xərclərə, 100 manatını da dərmanlara verib özüm acından ölümmü? Bu yerdə ədalət məhkəməsinin boğazı quruyacaq, axı ilahi qanunlara görə də hər kəsin özünün müdafiə etmək və yaşamaq hüququ vardır. Beləliklə, məcburən bu arvadı cənnətə salacaqlar.

Yainki, götürək bir həkimi. Ağır

oğurladığı məlum olarkən, o adam heç xəcalət də çəkməyir.

Bir çox əcnəbi vilayətlərdə insanlar öz əşyalarını çöldə, bayırda unudanda, heç kəsin onunla işi olmaz, sahibi nə vaxt istəsə özü gəlib yerindən götürər. Gəlməsə belə kimsə götürüb polisə verər, o da sahibini tapıb çatdırar. Hətta bəzi ölkələrdə malları çöldən düzündə qoyub gedirlər, qiyməti də yazırlar, adamlar gəlib lazımı qədər götürür və pulunu da qoyub gedir. Lakin bizdə belə hallar qətiyyətlə mümkün deyildir. Nəinki çöldə, bayırda, öz həyətdə belə əşyanı gözədən qoymaq mümkün deyildir. Ol səbəbdəndir ki, bizdə üstü tikanlı məftillər və ya şüşə qırıqları ilə bəzədilmiş hündür hasarlar, topdağıtmaz polad darvazalar, 3-4 yerdən bağlanan seyf qapılar, pəncərələrə vurulmuş dəmir barmaqlıqlar həmişə dəbdədir.

Bizdə yalandan bütün müqəddəslərə and içmək də heç dəbdən düşmür. Allah haqqı, Quran haqqı, atamın, atamın canı üçün, balan ölsün(?!), ölənlərimin goru haqqı kimi andlar içənlərin çox keçməmiş yalan dediyi ortaya çıxanda adamin əli üzündə qalır.

Uzun sözün qısa, aldatmaq və yalançılıq azarı bizdə yoluxucu

Yainki, bir yeməxanada oturub yemək yeyirsən, hesabda sənə xeyli kələk gəlir, and-aman edir ki, bəs biz halal məhsul alırıq, ona görə də bahadır. İndi neyləmək olar, gərəkdir ki, bu yalanı udasan, yediğin yeməyi geri qaytara bilməzsən ki?

Ya da ki, bir dostundan bir neçə günlüyə kiçik bir miqdar borc istəyirsən, deyir ki, sən öl, özüm ölüm, Quran haqqı yoxumdur. Amma sabah eşidirsən ki sağlığına qismət olsun özünə bahalı maşın alıbdir. İndi yalan deyir deyə vurub onu öldürəkmi?

"Balam ölsün yalan deyirəmsə, öz inəyimin südüdür" deyən arvadın həyətdə "stolovoy" zibilləri ilə qidalanan cəmi bir inəyi var, amma bütün şəhərə süd, qatıq satır. İncəfara, onun süd, qatığı yaman yağlı olur. Bunun özü də bir əziyyətdir, get mağazadan vaxtı keçmiş marqarin yağını al gətir, sonra onu gətir ərit və bir miqdar quru süddən düzəltdiyin məhlula qat "təbii süd" düzəlt. Bəli, bu elə belə iş deyildir.

Düzdür, haman o arvad bu əməli ilə başqalarının körpə uşaqlarını zəhərləyib sağalmaz belələrə giriftar eləyir, lakin cənnətə düşəcəyinə əmindir. Deyir ki, bəs mən namaz qılıram, Məshədə getmişəm, kasıb-kusuba əl tuturam, onlara nisyə də mal verirəm.

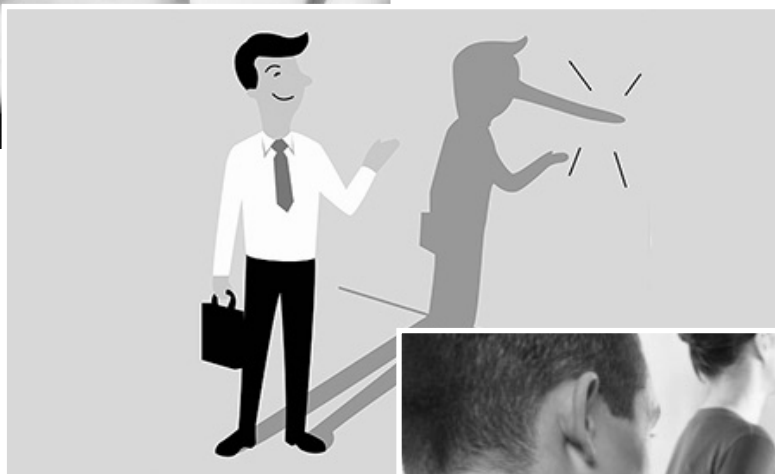
Bu arvadın dediyinə görə, o dünyada bunu məhkəmə qarşısına

bir azara mübtəla olub çarə üçün onun yanına gedənlərə düzgün müalicə yazsa, ondan rüşvət almasa necə dolanar, lap acından ölər ki? Sən özün ol, bir dərman firmasının nümayəndəsi gəlib sənə desə ki, həmsərim, bəs xəstələrə filan dərmanları yazsan hər birində yarısı sənindir, neyləyirsən? Necə? Rəzi olmazsan?! Get özünü ala! Bizdə 3 tuzdur!

Məgər sənün uşaqların oynacaq əvəzinə inək peyini ilə oynayırsan, yainki, övretin toya qoyun dərisi geyib gedir, bəlkə sən yemək əvəzinə havayla dolanırsan? Keçməz, qədəş! 300-400 manatla sən vicdanını qoruya bilməzsən! Qorusan da ailən acından ortalıqda ölər, camaat sənün cəmdəyinə tüpürər!

Həyətdən mali oğurlanan şəxsə qonşusu dildə təəssüfünü bildirib oğrunu söyəndə, ürəyində o mali oğurladığı üçün heç bir qırıq vicdan əzabı da olmur. Yainki, birinin evindən qızıl itəndə, əksər hallarda bunu yaxın qohumun

xəstəlik kimi yayılıbdir və bir çox vətəndaşlarımız haman bu belaya mübtəla olubdur. Hətta, adam bir gün yalan danışmayanda özünü birtəhər hiss eləyir, elə bil ki bir eşşək sənə öz yalan danışmaqla tikdirdiyi villasında eşşək kimi işləyib, axırda da pulunu verməyibdir.

Beləliklə, aşkar olur ki, məmləkətimizdə bir çox adamlar məcburiyyətdən yalan danışır. Belələrinə bir kəlmə söz deyəndə adam deyirlər ki, bəs hər kəsin özünü acından ölməkdən xilas etmək və yaşamaq hüququ vardır. Bunu halal yollarla təmin edə bilməyəndə, haram yollara baş vurmaqdan başqa

çarəmiz qalmayı. Ona görə də, bizi qınamayın.

Yaxşı əsaslandırmadır. Əmma şəxsən mənə bir məsələ düşündürür. Ki, dünyada kasıblıq çəkən, müxtəlif növ bəlalara mübtəla olan camaat təkçə bizim camaat deyil ki, bəs o birilər niyə belə həngəmədən çıxırlar? Axı halal yolla da yaşamaq mümkündür. Düzdür, bir az çətinlik çəkəcəksən, amma öz ləyaqətini, vicdanını satmayacaqsan. Görkəmli aktyorumuz Yaşar Nurinin "Qatarda" tamaşasında

başqa yolu yoxdur, bu binəvələr məcburən bu cinayətdə bulunurlar, o tövrə bəs bir para məmur, pullu biznesmenlər, lap elə müğənnilər niyə xalqa yalan danışır? Məgər onların da balaları evdə acından ölür? Axı onların buna heç bir məcburiyyəti yoxdur. Nöşün ki, indi əvvəlki zamana deyil, adamlar rahat yolla çoxlu pul qazanıb şah kimi yaşamaq istəyir.

"Mən Allah adamıyam" deyərək hamı bir-birini aldadır, badalaq vurur, oğurluq edir, qonşusu ac ikən yumşaq yorğan döşəkdə kababla doldurduğu qarnını sığallaya-sığallaya yatır.

Əşi, qorxmayın, nə axirət məhkəməsi var, nə də bizdə yalan danışmağa görə kimisə həbs eləmir. 5 günlük dünyadır, onun da 3-ü keçib gedib, yeyin-için kefləyin. Şəxsən bəndəniz belə eləyir, hər gün yalan danışırım. Elə bu yazını da yalandan yazdım. Burda dediklərim bizim cəmiyyətdə ol-

dediyi kimi, "canları çıxsın, təmiz yaşasınlar"...

Yaxşı, elə hesab edək ki, bu cəmətin müəyyən bir hissəsinin

mur, ağzım... pardon, yəni, əlim öyrəşib, elə belə bekarlıqdan yalan yazdım. Ona görə də bəndeyi-həqirinin günahından keçin.